

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 9 октомври 2018 г.
(OR. en)

10756/4/18
REV 4

LIMITE

JAI 728	DATAPROTECT 151
FREMP 117	DIGIT 148
DROIPEN 100	EDUC 287
COHOM 92	EMCO 3
ANTIDISCRIM 14	EMPL 378
ASILE 51	GENDER 24
ASIM 93	JEUN 86
COPEN 246	JUSTCIV 183
COSI 172	MIGR 107
COTER 99	SOC 471
CT 126	VISA 181
DAPIX 227	

БЕЛЕЖКА

От:	Председателството
До:	Комитета на постоянните представители
№ предх. док.:	10756/2/18 REV 3
Относно:	Заклучения на Съвета относно прилагането на Хартата на основните права на ЕС през 2017 г.

Приложено се изпраща на делегациите компромисно предложение на председателството за проект за заключения на Съвета относно прилагането на Хартата на основните права през 2017 г.

**ЗАКЛЮЧЕНИЯ НА СЪВЕТА ОТНОСНО ПРИЛАГАНЕТО НА ХАРТАТА НА
ОСНОВНИТЕ ПРАВА ПРЕЗ 2017 г.**

I. ВЪВЕДЕНИЕ

1. Съветът потвърждава, че Европейският съюз е „съюз на ценности“, както е заложено в член 2 от Договора за Европейския съюз, и се основава на зачитането на човешкото достойнство, свободата, демокрацията, равенството, върховенството на закона и зачитането на правата на човека, включително правата на лицата, които принадлежат към малцинства. Спазването на основните права има решаващо значение за усилията да се гарантира, че ЕС е място, където хората могат да преуспяват, да се ползват от правата и свободите си и да живеят без дискриминация. Поради това, при прилагането на правото на ЕС, ЕС и държавите членки следва да спазват Хартата във всички свои действия във всички области на политиката на ЕС.
2. В този контекст Съветът гледа положително на доклада на Комисията за 2017 г. за прилагането на Хартата на основните права на ЕС¹ (наричана по-нататък „Хартата“), както и на доклада за основните права през 2018 г. на Агенцията на Европейския съюз за основните права² (наричана по-нататък „Агенцията“).
3. Съветът припомня, че съгласно член 51 от Хартата нейните разпоредби са насочени към всички институции на ЕС, органи, служби и агенции на Съюза, както и, при надлежно спазване на принципа на субсидиарност, към държавите членки, когато те прилагат правото на Съюза. Съветът призовава всички тези участници да прилагат и насърчават използването на Хартата на различни равнища. Съветът приканва държавите членки да насърчават осведомеността за заложените в Хартата права, включително за практиката на Съда на Европейския съюз (СЕС), особено сред европейските граждани, широката общественост и служителите на националните органи, и да гарантират, че на практикуващите по места юристи, включително съдиите, се предлагат целеви модули за обучение.

¹ ST 9542/18.

² ST 9557/18.

4. В този контекст Съветът приветства конференциите по въпроси на Хартата, организирани от председателствата на Съвета, и очаква предстоящата конференция, озаглавена „Националният живот“ на Хартата на основните права на ЕС: пътища за повишаване на осведомеността, обучението на юристи и прилагането“, на 23 и 24 октомври 2018 г. На конференцията ще бъдат обсъдени различни инструменти за подобряване на изпълнението и повишаване на осведомеността за произтичащите от Хартата права. Конференцията ще бъде и повод Агенцията да представи предстоящото издание на своя наръчник, който съдържа насоки относно приложимостта на Хартата.
5. Съветът очаква предстоящата през 2019 г. 10-а годишнина на Хартата, която придоби правнообвързващ характер с влизането в сила на Договора от Лисабон. Годишнината ще бъде повод за размисъл върху натрупания досега опит и допълнителните начини да се гарантира, че се използва пълният потенциал на Хартата.
6. Съветът подчертава ролята, която играе Съдът на Европейския съюз за тълкуването и прилагането на Хартата в ЕС и — чрез съдебната си практика — за предоставянето на допълнителни насоки на националните съдии и съдилища относно прилагането на Хартата. Съдът допринася за превръщането на Хартата в реалност за хората по места.
7. Съветът отчита значителната роля на Агенцията, както е посочено в регламента за нейното създаване, по отношение на събирането и разпространяването на съществени, обективни, надеждни и съпоставими данни и предоставянето на основани на доказателства помощ и експертни познания по въпроси, свързани с основните права, на място, като по този начин изгражда култура на зачитане на основните права в целия ЕС. Това беше ясно подчертано и във втората независима външна оценка на Агенцията, която беше приветствана от управителния съвет на Агенцията през декември 2017 г. и впоследствие беше представена на Съвета. Съветът ще разгледа всяко предложение за преразглеждане на регламента за създаване на Агенцията, което Комисията може да реши да представи, като взема предвид външната оценка на Агенцията през 2017 г. и основаващите се на тази оценка препоръки на управителния съвет на Агенцията.
8. Съветът изразява задоволство от доброто сътрудничество, в рамките на компетентността на Съюза, с международни организации, и особено Съвета на Европа и неговите експертни органи, като например Венецианската комисия.

II. ЗАЧИТАНЕТО НА ДЕМОКРАЦИЯТА И ВЪРХОВЕНСТВОТО НА ЗАКОНА КАТО ПРЕДПОСТАВКА ЗА ПЪЛНОЦЕННОТО УПРАЖНЯВАНЕ НА ОСНОВНИТЕ ПРАВА

9. Демокрацията е основна обща ценност за ЕС и всички негови държави членки. Съветът очаква през 2018 г. колоквиума на Комисията за основните права, който ще бъде посветен на важната тема „Демокрацията в ЕС“. Колоквиумът ще предостави навременна възможност за обсъждане на най-високо политическо и експертно равнище на начините да бъде подновен ангажиментът към демокрацията в рамките на ЕС и европейското общество и да бъдат определени възможните пътища за насърчаване на свободна, приобщаваща и открита демокрация в ЕС.
10. С оглед на предстоящите избори за Европейски парламент през май 2019 г. Съветът подчертава, че е важно да се предприемат действия за подпомагане на избирателната активност и демократичното участие и същевременно по отношение на нарастващия проблем с масовата дезинформация чрез цифрови технологии. В този контекст Съветът приветства предприетите от Комисията действия, включително в нейното съобщение „Борба с дезинформацията, разпространявана онлайн“, което цели да насърчи съгласуван подход на държавите членки към този сложен въпрос, и очаква с интерес да види резултатите от изпълнението на планираните действия. Освен това Съветът оценява работата на отделните държави членки и Европейската служба за външна дейност в тази област и подчертава, че тази дейност може да допринесе и за оказването на подкрепа на международните партньори за справяне с тези въпроси по света.
11. В рамките на международното право, правото на ЕС и националното право Съветът подчертава решаващата роля на жизненото гражданско общество за утвърждаването на основните права и правата на човека, което допринася за функционирането на демокрацията. Съветът припомня колко е важно да се премахнат и да се избягват всякакви ненужни, незаконни или произволни ограничения на пространството на гражданското общество, по-специално по отношение на свободата на мирни събирания, на свободно сдружаване и изразяване на мнение.
12. Съветът припомня, че върховенството на закона е една от основополагащите ценности на Съюза и предпоставка за зачитането на основните права.

13. Съветът припомня, че Съветът и държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, са се ангажирали с установяването на диалог между всички държави членки в Съвета с цел утвърждаване и защита на върховенството на закона в рамките на Договорите, и очаква оценката на диалога за върховенството на закона в Съвета до края на 2019 г.
14. Съветът подчертава значението на доверието в публичните институции и приветства факта, че в тазгодишния си редовен диалог относно върховенството на закона Съветът ще анализира този въпрос. Организираният от председателството на 11 юли 2018 г. семинар показва, че доверието е необходима предпоставка за правилното функциониране на законодателната, изпълнителната и съдебната власт на държавно равнище, и разгледа различни мерки, които ще допринесат за укрепването или възобновяването на доверието, включително повишената откритост и прозрачност. Съветът очаква с интерес дебата на министрите на заседанието на Съвета по общи въпроси.

III. ИЗГРАЖДАНЕ НА КУЛТУРА НА ПРИЛАГАНЕ НА ОСНОВНИТЕ ПРАВА В ЕС

15. Съветът приветства ангажимента на Комисията за утвърждаване на защитата на основните права в ЕС, включително организирането на годишен колоквиум за основните права.
16. Съветът подчертава колко е важно да се насърчава по-добра съгласуваност и последователност между вътрешните политики за основните права и външните политики в областта на правата на човека.
17. Съветът остава ангажиран с присъединяването на ЕС към Европейската конвенция за правата на човека, което ще укрепи общите ценности на Съюза, ще подобри ефективността на правото на ЕС и ще направи защитата на основните права в Европа по-съгласувана. Съветът приканва Комисията да завърши своевременно анализа си на правните въпроси, поставени от Съда на ЕС в Становище 2/13, с оглед на по-нататъшното разглеждане от Съвета.
18. По случай 70-ата годишнина от Всеобщата декларация за правата на човека през 2018 г. ЕС потвърждава отново своята роля в определянето на световен еталон за всеобща защита и утвърждаване на правата на човека, както и за изграждане на култура на прилагане на основните права.

Пълноценно упражняване на човешките права от жените и момичетата

19. Съветът приветства организирания от Комисията през 2017 г. колоквиум за основните права, посветен на утвърждаването на правата на жените и на равенството между половете, в който бе обърнато внимание на икономическото, политическото и социалното овластяване на жените, на правата на жените в публичната и частната сфера и на борбата с всички форми на насилие спрямо жените и момичетата.
20. В този контекст Съветът приветства работата на Европейския институт за равенство между половете, и по-специално неговия индекс за равенство между половете за 2017 г., измерващ равенството между жените и мъжете в Европейския съюз в периода 2005—2015 г., като всеобхватна мярка в подкрепа на политиките, основаващи се на по-голяма информираност, и повишаването на осведомеността по въпросите на равенството между половете на равнище ЕС и на национално равнище.
21. Съветът подчертава необходимостта от утвърждаване и защита на пълноценното упражняване на човешките права на жените и момичетата, както и от засилване на защитата на всички жени и момичета от всякакви форми на насилие при всякакви условия.
22. Съветът припомня своите решения във връзка с подписването³ от ЕС на Конвенцията на Съвета на Европа относно предотвратяването и борбата с насилието срещу жените и домашното насилие (Конвенцията от Истанбул), както и изразеното по този начин намерение да се пристъпи към сключването на Конвенцията, и приканва Комисията да представи своя анализ на задълженията, които ЕС ще поеме съгласно Конвенцията по отношение своите институции, органи и агенции, както и по отношение на служителите си. Съветът приканва държавите членки, които все още не са ратифицирали Конвенцията от Истанбул, да направят това възможно най-скоро.

³ Решение (ЕС) 2017/865 на Съвета и Решение (ЕС) 2017/866 на Съвета от 11 май 2017 г., ОВ L L 131/11, 20.5.2017 г.

Борба с расизма и ксенофобията

23. Резултатите от второто издание на изследването за положението на малцинствата и дискриминацията в Европейския съюз (EU-MIDIS),⁴ както и данните на други имащи отношение организации, сочат тревожни тенденции във връзка с броя на формите на омраза и нетърпимост, включително широко разпространена дискриминация, тормоз и дискриминационно профилиране.
24. Съветът приветства и подкрепя работата на Групата на ЕС на високо равнище за борба с расизма, ксенофобията и другите форми на нетърпимост, която даде стимул на обсъжданията, сътрудничеството, обмена на добри практики и обобщаването на насоки в редица ключови области. Групата предоставя платформа в подкрепа на усилията на ЕС и националните усилия, за да се гарантира ефективното изпълнение на съответните правила и провеждането на ефективни политики за превенция и борба с престъпленията от омраза и подбуждането към омраза и насилие, включително незаконните насаждащи омраза изявления онлайн.
25. Съветът приканва държавите членки, въз основа на постигнатото, да отбележат конкретен напредък на място в борбата с расизма и ксенофобията, като се възползват от възможностите за подкрепа и оперативно подпомагане от страна на органите на ЕС и международните органи, за да се установят по-ясно пропуските и да се подобрят мерките за преодоляването им.
26. Освен това Съветът приканва държавите членки да положат допълнителни усилия за подобряване на регистрирането на престъпления от омраза и за систематичното събиране и редовно публикуване на надеждни данни относно престъпленията от омраза, за да могат националните органи да разработят ефективни, основани на данни правни и политически мерки за противодействие на тези явления. Държавите членки се насърчават също да гарантират, че националното им законодателство забранява различните форми на престъпления от омраза, както и да предприемат мерки за предотвратяване и борба със случаи на престъпления от омраза и подбуждане към омраза и насилие, по-специално посредством ефективно разследване, наказателно преследване и преследване по съдебен ред на такива случаи, за да се предотврати безнаказаното извършване на престъпления.

⁴ <http://fra.europa.eu/en/project/2015/eu-midis-ii-european-union-minorities-and-discrimination-survey>

27. Като подчертава жизненоважното значение на свободата на изразяване, Съветът приветства и диалога на доброволен принцип, провеждан по силата на Кодекса за поведение за борба с незаконни насаждащи омраза изявления онлайн, и положителните резултати от проведения през 2017 г. мониторинг, които показват, че ИТ платформите са премахнали около 70 % от съдържанието, за което са били уведомени, спрямо едва 28 % при предходния мониторинг. Съветът приветства факта, че Кодексът на поведение се превръща в стандарт за отрасъла, като привлича вниманието и на по-малки платформи.

Утвърждаване на недискриминацията

28. Съветът приветства и подкрепя работата на групата на високо равнище на ЕС за недискриминация, многообразие и равенство и създадената към нея подгрупа за подобряване на събирането и използването на данни за равенството, когато е подходящо. Той приканва държавите членки да се включат в работата на тази подгрупа и да продължат да подобряват качеството на данните за равенството, както и да ги използват по-широко при разработването на своите политики. В това отношение Съветът очаква новите насоки за подобряване на събирането и използването на данни за равенството.
29. Освен това Съветът приветства текущите обсъждания относно стандартите за органите по въпросите на равенството и отбелязва положително препоръката на Комисията⁵, в която се отправят съвети към държавите членки относно мерки, които могат да се прилагат, за да се способства за повишаване на ефективността и независимостта на органите по въпросите на равенството.
30. Съветът подчертава, че е необходимо да се предприемат действия на национално равнище и на равнище ЕС за борба с нетърпимостта, дискриминацията и подбуждането към омраза и насилие, включително срещу религиозни групи, във всички държави членки.

⁵ Препоръка на Комисията 2018/951 от 22 юни 2018 г., ОВ L 167/ 28 от 4 юли 2018 г.

31. Съветът отбелязва, че ЛГБТИ лицата продължават често да бъдат жертви на дискриминация, физическо насилие и подбуждане към омраза и насилие в целия ЕС. Ето защо Съветът припомня своите заключения от 2016 г. относно равнопоставеността на ЛГБТИ⁶ и посреща с интерес Годишния доклад за 2017 г. относно списъка на дейностите, предприети от Комисията за утвърждаване на равнопоставеността на ЛГБТИ, който беше представен на 1 март 2018 г., в Деня без дискриминация.⁷

Интеграция на ромите

32. Съветът приветства обсъждането на извършения от Комисията средносрочен преглед на рамката на ЕС за национални стратегии за интегриране на ромите до 2020 г. Прегледът показва първите признаци на напредък, по-специално по отношение на гаранциите, че децата завършват задължително образование на пълен учебен ден и насърчаването на образованието в ранна детска възраст. Същевременно все още са налице пречки (в сферата на образованието и жилищната политика), които продължават да възпрепятстват усилията за претворяването на тези инициативи в по-големи възможности за трудова заетост. Съветът настойчиво приканва държавите членки да полагат усилия за борба с расизма и подбуждането към омраза и насилие срещу ромите и да подобрят социалната и икономическата интеграция на ромите, включително в контекста на специфичните за всяка държава препоръки в рамките на европейския семестър.

Права на хората с увреждания

33. Съветът потвърждава ангажимента си да утвърждава, закриля и гарантира пълното и равнопоставено упражняване на всички основни права от всички хора с увреждания. Съветът настойчиво приканва държавите членки да положат усилия за прилагане на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания и да насърчават равенството и недискриминацията в съответствие с конвенцията и Европейската стратегия за хората с увреждания за периода 2010—2020 г.

⁶ Приети на 16 юни 2016 г. (<http://www.consilium.europa.eu/bg/press/press-releases/2016/06/16/epsco-conclusions-lgbti-equality/>)

⁷ <https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2017annualreportonlgbtilistofactions.pdf>

Права на детето

34. Съветът потвърждава ангажимента си да продължи да утвърждава правото на всяко дете да реализира пълния си потенциал в съответствие с Конвенцията на ООН за правата на детето и както е заложено в член 24 от Хартата.
35. Съветът приветства факта, че министрите на външните работи от ЕС приеха преразгледани Насоки на ЕС за утвърждаването и защитата на правата на детето — Да не се допусне нито едно дете да бъде изоставено (2017 г.). В тези насоки се набелязва цялостната стратегия на ЕС за активизиране на усилията да се гарантира, че политиките и действията на ЕС достигат до всяко дете, и по-специално до най-маргинализираните и уязвими групи деца.

Закрилата на децата мигранти

36. Децата мигранти, и по-специално непридружените непълнолетни лица, са в особено уязвимо положение и постоянно са изложени на риск от насилие, физически посегателства, експлоатация, сексуално насилие и трафик на хора. В това отношение Съветът припомня своите заключения относно закрилата на децата мигранти от 8 юни 2017 г. след съобщението на Комисията от 12 април 2017 г. по този въпрос.⁸
37. Съветът приветства създаването на европейска мрежа за настойничество, която ще улеснява сътрудничеството между компетентните национални органи и обмена на добри практики.

⁸ Заключения на Съвета на Европейския съюз и на представителите на правителствата на държавите членки относно закрилата на децата мигранти, от 8 юни 2017 г., и Съобщение на Комисията до Европейския парламент и Съвета от 12 април 2017 г. относно закрилата на децата мигранти, COM(2017) 211 final

[...]

38. [...]

39. [...]

Подход към застаряването, основан на правата

40. Съветът отчита въпросите, породени от застаряването на населението в Европа, и потвърждава отново колко е важно да се гарантира, че основните права на хората продължават да се зачитат през целия им живот, както и че конкретните нужди на хората в напреднала възраст се признават и зачитат. Съветът приветства работата, предприета от държавите членки в тази област.
41. Съветът приветства усилията, положени от Агенцията в нейния доклад за основните права за 2018 г., с цел анализ на застаряването като явление през призмата на подход, основан на правата, и взема предвид становището на Агенцията, че институциите на ЕС и държавите членки следва да обмислят използването на европейските структурни и инвестиционни фондове за утвърждаването на такъв подход към застаряването.

Провъзгласяване на стълба на социалните права

42. Съветът изтъква, че с провъзгласяването на Европейския стълб на социалните права от лидерите на ЕС на 17 ноември 2017 г. се заявява твърд политически ангажимент от страна на институциите на ЕС и държавите членки да се работи за една по-социална и приобщаваща Европа.
43. Постигането на резултати в областта на Европейския стълб на социалните права е общ политически ангажимент и отговорност на ЕС и неговите държави членки.

Защита на данните в цифровия свят

44. Съветът приветства влизането в сила през май 2018 г. на Общия регламент за защита на данните и на Директивата за защита на личните данни в областта на правоприлагането. Тази законодателна рамка укрепва основните права на гражданите в цифровата ера по отношение на обработването на лични данни и свободното движение на такива данни, както тези права са заложили в член 8 от Хартата, като същевременно улеснява извършването на бизнес в рамките на цифровия единен пазар.
45. Съветът признава, че цифровият свят, включително все по-широкото използване на алгоритми, блок-вериги, изкуствен интелект и други нови технологии, ще продължи да оказва съществено влияние върху живота на гражданите и техните права. Важно е да се има предвид, че цифровите решения и новите технологии носят със себе си както значителни възможности за по-добро гарантиране на основните права, като достъп до правосъдие и свобода на изразяване и информация, така и потенциални рискове, включително рискове, свързани със защитата на данните, неприкосновеността на личния живот, равенството и човешкото достойнство.
46. В този контекст Съветът признава необходимостта от укрепване на доверието в новите технологии, като изкуствения интелект, и очаква да бъдат разработени насоки в тази област, като се отчитат надлежно разпоредбите на Хартата.